

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

E

NACRT

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU**

Banja Luka, septembar 2017. godine

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU

Član 1.

U Zakonu o deviznom poslovanju („Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 96/03, 123/06, 92/09 i 20/14) u članu 2. u tački 17. podtačka 3. mijenja se i glasi:

„Fizički prenos sredstava plaćanja je svaki prenos gotovine u konvertibilnim markama, kao i prenos efektivnog stranog novca, hartija od vrijednosti i svih drugih fizički prenosivih instrumenata plaćanja iz Republike i u Republiku.“

Poslije podtačke 3. dodaje se nova podtačka 4. koja glasi:

„Pod drugim fizički prenosivim instrumentima plaćanja podrazumijevaju se prenosivi instrumenti na donosioca, kao i svi drugi gotovinski ekvivalenti, koji se smatraju gotovinom u skladu sa propisom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.“

Član 2.

Poslije člana 41. dodaje se novi član 41a. koji glasi:

„Član 41a.

Na druge fizički prenosive instrumente plaćanja iz člana 2. tačka 17. podt. 3. i 4. ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o unošenju i iznošenju efektivnog stranog novca, čekova i hartija od vrijednosti, propisivanju uslova i načina unošenja i iznošenja, obavezi prijavljivanja, kontroli, privremenom oduzimanju i deponovanju na poseban privremeni račun.“

Član 3.

U članu 60a. u tački 22. riječi: „(član 39)“ zamjenjuju se riječima: „(čl. 39. i 41a)“.

U tački 23. riječi: „(član 40)“ zamjenjuju se riječima: „(čl. 40. i 41a)“.

U tački 24. poslije riječi: „prijavi“ dodaju se riječi: „ili nepotpuno prijavi“, a u zagradi poslije riječi: „stav 1.“ dodaju se riječi: „i član 41a“.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE
NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DEVIZNOM
POSLOVANJU

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6, 8. i 9. Ustava Republike Srpske, prema kojim Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje ekonomske odnose sa inostranstvom koji nisu preneseni u nadležnost Bosne i Hercegovine, osnovne ciljeve i pravce privrednog razvoja i politiku i mjere za usmjeravanje razvoja, kao i u članu 70. tačka 2. Ustava kojim je uređeno da Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.03-020-625/17 od 21. septembra 2017. godine ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6, 8. i 9. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje, ekonomske odnose sa inostranstvom koji nisu preneseni u nadležnost Bosne i Hercegovine, osnovne ciljeve i pravce privrednog razvoja i politiku i mjere za usmjeravanje razvoja. Takođe, prema članu 70. tačka 2. Ustava, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u ispunjavanju obaveza iz Akcionog plana Bosne i Hercegovine za otklanjanje nedostataka u borbi protiv pranja novca, a radi harmonizacije sistema sprečavanja pranja novca i sprečavanja finansiranja terorizma. Međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine i Republike Srpske proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama kao i FATF preporuka koje predstavljaju međunarodni standard i postavljaju sveobuhvatan okvir mjera koje se primjenjuju u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje.

Iz navedenih razloga, ciljevi predloženih izmjena i dopuna odnose se na proširenje obuhvata fizičkog prekograničnog prenosa na prenosive instrumente na donosioca, kao i sve druge gotovinske ekvivalente, koji se smatraju gotovinom u skladu sa propisom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, kao i kontrolu radi otkrivanja, zaustavljanja i sprečavanja ovih aktivnosti i primjena odgovarajućih sankcija za neprijavlivanje. Osim usklađivanja sa FATF preporukama, i to preporukom 32 koja se odnosi na obavezu država da imaju utvrđene mjere za otkrivanje prekograničnog prenosa gotovine i prenosivih instrumenata koji glase na donosioca i preporukom 4, koja se odnosi na konfiskaciju i privremene mjere kojim se ovlašćuju nadležni organi da zaplijene i oduzmu imovinu ostavrenu pranjem novca, usklađivanje se vrši i sa Direktivom (EU) 2015/849 i Regulativom (EC) Evropskog parlamenta i Savjeta.

Obrađivaču su date određene sugestije koje su se odnosile na poboljšanje i preciziranje formulacija ovog zakona kao i njegovo usklađivanje sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14).

Budući da je obrađivač prihvatio date sugestije i ugradio ih u tekst Nacrta, Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio je da je ovaj Nacrt usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske. Na osnovu izloženog, mišljenja smo da se Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju broj: 17.03-020-2220/17 od 27. septembra 2017. godine, nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju, ustanovljeno je da je obrađivač prilikom izrade Nacrta uzeo u obzir izvore prava EU koji regulišu predmetnu materiju, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „djelimično usklađeno“.

Materiju Nacrta, u dijelu primarnih izvora prava EU, uređuje Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Treći dio – Politike i unutrašnje djelovanje Unije, Glava II – Slobodno kretanje robe, Poglavlje 2 – Carinska saradnja, član 33, Glava V – Područje slobode, bezbjednosti i pravde, Poglavlje 4 – pravosudna saradnja u kaznenim stvarima, član 83, Glava VII – Zajednička pravila o tržišnoj konkurenciji, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstva, Poglavlje 3 – Usklađivanje zakonodavstva, član 114. (*Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three – Policies and Internal actions of the Union, Title II – Free Movement of Goods, Chapter 2 – Customs Cooperation, Article 33, Title V – Area of Freedom, Security and Justice, Chapter 4 – Judicial Cooperation in Criminal Matters, Article 83, Title VII – Common Rules on Competition, Taxation and Approximation of Laws, Chapter 3 – Approximation of Laws, Article 114*).

Cilj donošenja Zakona je usklađivanje sa preporukama Radne grupe za finansijske mjere protiv pranja novca – FATF (*The Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF)*), i to preporukama 32 i 4, koje se odnose na obavezu država članica da utvrde mjere za otkrivanje fizičkog prekograničnog prenosa gotovine i prenosivih instrumenata koji glase na donosioca, te mjere kojim se ovlašćuju nadležni organi da zamrznju odnosno zaplijene i oduzmu imovinu ostvarenu pranjem novca.

S tim u vezi, obrađivač je izvršio usklađivanje sa odredbama sljedećih izvora prava EU:

- Regulativom (EC) br. 1889/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. oktobra 2005. godine o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice (*Regulation (EC) No 1889/2005 of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on controls of cash entering or leaving the Community*);
- Direktivom Savjeta 88/361/EEC od 24. juna 1988. godine o primjeni člana 67. Ugovora i Aneksa I - Nomenklatura kretanja kapitala iz člana 1. Direktive (*Council Directive 88/361/EEC of 24 June 1988, Annex I Nomenclature of the Capital Movements referred to in Article 1 of the Directive*), i
- Direktivom (EU) 2015/849 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, o izmjeni Regulative (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta, te stavljanju van snage Direktive 2005/60/EC Evropskog parlamenta i Savjeta i Direktive Komisije 2006/70/EC (*Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC*).

Detaljan prikaz usklađenosti sa navedenim izvorima prava EU, sadržan je u uporednim prikazima usklađenosti Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju sa pravnom tekovinom EU i pravnim aktima Savjeta Evrope.

Napominjemo da će donošenje ovog nacrta doprinijeti ispunjavanju obaveza sadržanih u čl. 60, 61. i 62. koje se odnose na saradnju ugovornih strana u oblasti tekućih plaćanja i kretanja kapitala, te obaveza iz člana 82. koje se odnose na oblast pranja novca i finansiranja terorizma.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju predložen je u cilju nastavka aktivnosti na ispunjavanju obaveza iz Akcionog plana Bosne i Hercegovine za otklanjanje

nedostataka u borbi protiv pranja novca, a radi harmonizacije sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma sa standardima i preporukama Radne grupe za finansijske mjere protiv pranja novca – FATF (u daljem tekstu: Akcioni plan), a što bi doprinijelo i uklanjanju Bosne i Hercegovine sa FATF-ove „sive liste“.

Međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine i Republike Srpske u oblasti sprečavanja pranja novca i borbe protiv terorizma proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama i FATF preporuka. FATF preporuke predstavljaju međunarodni standard i postavljaju sveobuhvatan i konzistentan okvir mjera koje države treba da primijene da bi se borile protiv pranja novca i finansiranja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje.

Preporuke FATF-a su, najvećim dijelom, implementirane u pravni sistem Republike Srpske. Akcionim planom definisana je obaveza preduzimanja mjera na otkrivanju fizičkog prekograničnog transporta valute i nosilaca prenosivih hartija od vrijednosti, kao i obuhvatanje svih vrsta prenosivih hartija od vrijednosti, u skladu sa FATF preporukom (nekadašnja Posebna preporuka SR IX je u revidiranim preporukama Preporuka 32. Kuriri koji prenose gotovinu).

Cilj ove preporuke jeste da se obezbijedi da države raspoložu mjerama neophodnim da se:

- a) otkrije fizički prekogranični prenos valute i hartija od vrijednosti koje glase na donosioca,
- b) zaustavi ili spriječi prenos gotovinskih sredstava i hartija od vrijednosti koje glase na donosioca, a za koje se sumnja da su u vezi sa finansiranjem terorizma ili pranjem novca,
- v) zaustavi ili spriječi prenos gotovinskih sredstava ili hartija od vrijednosti koje glase na donosioca, a lažno su prijavljene ili deklarisanе,
- g) primijene odgovarajuće sankcije za lažno prijavljivanje ili deklarisanje i
- d) omogući konfiskacija novčanih sredstava ili instrumenata koji glase na donosioca, a u vezi su sa finansiranjem terorizma i pranjem novca.

Imajući u vidu navedeno, ciljevi predloženih izmjena i dopuna Zakona o deviznom poslovanju su:

- proširenje obuhvata kod fizičkog prekograničnog prenosa na prenosive instrumente na donosioca, kao i sve druge gotovinske ekvivalente, koji se smatraju gotovinom u skladu sa propisom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
- kontrola radi otkrivanja, zaustavljanja i sprečavanja fizičkog prekograničnog prenosa instrumenata koji glase na donosioca, te svih drugih gotovinskih ekvivalenata, kao i primjena odgovarajućih sankcija za neprijavlivanje, odnosno nepotpuno prijavljivanje, kako bi se iste bile djelotvorne, srazmjerne i preventivne.

Izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju vrši se usklađivanje sa:

- FATF preporukama, i to:
 - preporukom 32, koja se odnosi na obavezu država da imaju utvrđene mjere za otkrivanje fizičkog prekograničnog prenosa gotovine i prenosivih instrumenata koji glase na donosioca, uključujući sistem prijavljivanja na granici,
 - preporukom 4, koja se odnosi na konfiskaciju i privremene mjere, odnosno zakonodavne mjere kojim se ovlašćuju nadležni organi da zamrznju, odnosno zaplijene i oduzmu imovinu ostvarenu pranjem novca ili predikatnim krivičnim djelima, kao i instrumente korišćene za ove namjene, te imovinu proizašlu ili korišćenu u finansiranju terorizma.
- Direktivom (EU) 2015/849 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, o izmjeni Regulative (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta, te stavljanju van snage Direktive 2005/60/EC Evropskog parlamenta i Savjeta i Direktive Komisije 2006/70/EC, koja je donesena na osnovu revidiranih FATF preporuka,
- Direktivom Savjeta 88/361/EEC od 24. juna 1988. godine o primjeni člana 67. Ugovora i Aneksa I – Nomenklatura kretanja kapitala iz člana 1. Direktive, kojom se u tački XII Aneksa utvrđuje da se kod fizičkog uvoza i izvoza finansijske imovine pod istom podrazumijevaju hartije od vrijednosti i sredstva plaćanja bilo koje vrste,
- Regulativom (EC) br. 1889/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. oktobra 2005. godine o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice, kojom se utvrđuje pojam

„gotovine“ i iznos od 10.000 evra iznad kojeg postoji obaveza prijave prekograničnog prenosa gotovine i

– članom 71. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH”, br. 47/14 i 46/16), kojim se uređuje prenos gotovine preko granice.

Imajući u vidu rok za realizaciju obaveza iz Akcionog plana, kao i plenarne sastanke FATF-a, na kojima se vrši evaluacija izvršenja obaveza iz Akcionog plana, koji se organizuju tri puta godišnje, na sastanku održanom u februaru 2017. godine, predstavnici Bosne i Hercegovine su izrazili političku opredijeljenost zemlje za sprovođenje Akcionog plana, a u čemu su dobili i podršku predstavnika FATF-a.

Radi ispunjavanja obaveza iz Akcionog plana, Vlada Republike Srpske donijela je Uredbu o izmjenama i dopuni Uredbe o iznošenju i unošenju efektivnog stranog novca, konvertibilnih maraka, čekova i hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 46/17), kojom je povećan iznos iznad kojeg je fizičko lice obavezno da prijavi svako iznošenje i unošenje gotovine na 10.000 evra, i na taj način je usaglašen sa Regulativom (EC) br. 1889/2005, te je propisan Obrazac za prijavu gotovine, usklađen sa aktima Evropske unije i pozitivnom praksom zemalja iz okruženja.

O napretku ostvarenom u oblasti prekograničnog prenosa gotovine predstavnici FATF-a informisani su na plenarnom sastanku održanom 29. maja i 1. juna 2017. godine, na kojem se raspravljalo o relizaciji preostalih obaveza iz Akcionog plana.

Izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju ispunjavaju se preostale obaveze koje se odnose na prekogranični prenos instrumenata plaćanja koji glase na donosioca i svih drugih gotovinskih ekvivalenata, kao i na kontrolu i primjenu odgovarajućih odvratajućih sankcija.

U skladu sa naprijed navedenim, predlaže se razmatranje i usvajanje Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

U članu 1. vrše se izmjena i dopuna na način da se kod fizičkog prenosa sredstava plaćanja, pored konvertibilnih maraka, efektivnog stranog novca i hartija od vrijednosti, obuhvate i svi drugi fizički prenosi instrumenata plaćanja, pod kojima se podrazumijevaju prenosivi instrumenti i svi drugi gotovinski ekvivalenti, koji se smatraju gotovinom u skladu sa propisom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Na ovaj način, vrši se usklađivanje pojma „gotovine“ sa Regulativom (EC) br. 1889/2005 i članom 71. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, kojim se uređuje prenos gotovine preko granice.

Članom 2. dodaje se novi član 41a, kojim se propisuje da se na druge fizički prenosive instrumente plaćanja iz člana 2. tačka 17. podt. 3. i 4. shodno primjenjuju odredbe ovog zakona o unošenju i iznošenju efektivnog stranog novca, čekova i hartija od vrijednosti, propisivanju uslova i načina unošenja i iznošenja, obavezi prijavljivanja, kontroli, privremenom oduzimanju i deponovanju na poseban privremeni račun.

Članom 3. vrše se izmjene i dopuna člana 60a. kojim su propisani prekršaji, te se njime kažnjava iznošenje drugih fizički prenosivih instrumenata plaćanja, nedeponovanje na privremeni račun Republičkog deviznog inspektorata Republike Srpske, ukoliko su privremeno oduzeti, te se uvodi sankcija za nepotpuno prijavljivanje cariniku svakog unošenja, odnosno iznošenja gotovine preko 10.000 evra na Obrascu za prijavu gotovine, koji iznos i obrazac su propisani Uredbom o iznošenju i unošenju efektivnog stranog novca, konvertibilnih maraka, čekova i hartija od vrijednosti. Navedeni iznos i Obrazac usaglašeni su sa Regulativom (EC) br. 1889/2005, kojom je utvrđen iznos od 10.000,00 evra kao značajan gotovinski iznos, te su utvrđeni obavezni elementi prijave koji sadrže podatke o: podnosiocu (ime i prezime, datum i mjesto rođenja, državljanstvo), vlasniku gotovine, predviđenom primaocu gotovine, iznosu i vrsti gotovine, porijeklu i namjeni gotovine, smjeru putovanja i prevoznom sredstvu.

Članom 4. propisano je da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

VI PROCJENA UTICAJA ZAKONA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Prema Mišljenju Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju o procesu procjene uticaja propisa (PUP) u postupku izrade zakona broj: 17.04-020-2204/17 od 22. septembra 2017. godine, a nakon izvršenog uvida u sprovedeni proces metodologije kratke procjene uticaja propisa na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju, konstatuje sljedeće:

- Nacrt je planiran Programom rada Vlade Republike Srpske i Programom rada Narodne skupštine Republike Srpske za 2017. godinu.
- Obrađivač je pravilno analizirao postojeće stanje i definisao problem, koji je sastavni dio „Razloga za donošenje ili izmjenu i/ili dopunu zakona“.
- Obrađivač je pravilno definisao ciljeve koji se žele postići donošenjem zakona.
- Obrađivač je pravilno sproveo proces konsultacija.

Prilikom utvrđivanja opcija za rješenje problema, obrađivač je naveo da je predložena regulatorna promjena, imajući u vidu obavezu usklađivanja zakonodavstva Republike Srpske sa legislativom Evropske unije i obavezu preduzimanja koraka na otkrivanju fizičkog prekograničnog transporta valute i nosilaca prenosivih hartija od vrijednosti, kao i obuhvatanje svih vrsta prenosivih hartija od vrijednosti, u skladu sa FATF preporukom.

U vezi sa uticajem na poslovno okruženje, obrađivač je naveo da Nacrt neće uticati na poslovno okruženje.

Što se tiče uticaja na javni budžet, obrađivač je naveo da za sprovođenje predloženog Nacrta nije potrebno izdvojiti finansijska sredstva iz budžeta Republike Srpske. Nacrtom je utvrđeno da se novčane kazne, imovinska korist i sredstva plaćanja, kao i sredstva ostvarena prodajom predmeta koji su upotrebljeni ili bili namijenjeni za izvršenje krivičnog djela ili prekršaja ili koji su nastali izvršenjem krivičnog djela ili prekršaja uplaćuju na račun javnih prihoda budžeta Republike. Efektivni strani novac, devize i ostala sredstva plaćanja koja su oduzeta kao predmet izvršenja krivičnog djela ili prekršaja, uplaćuju se na račun javnih prihoda budžeta Republike. U skladu sa navedenim, javni prihod budžeta Republike Srpske predstavlja i uplata novčane kazne za utvrđeni i izrečeni prekršaj rezidentu ili nerezidentu.

U vezi sa uticajem na zdravstveni i socijalni status građana, obrađivač je naveo da se na zaštitu ličnih podataka datih cariniku prilikom podnošenja prijave unošenja ili iznošenja gotovine, te njihovu dalju obradu, primjenjuju propisi kojima se uređuje zaštita ličnih podataka, Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i Zakon o Upravi za indirektno oporezivanje, te propisi doneseni na osnovu ovih zakona.

U vezi sa uticajem na životnu sredinu, obrađivač je naveo da Nacrt neće uticati na životnu sredinu.

U vezi sa uticajem na održivi razvoj, obrađivač je naveo da će Nacrt imati pozitivan dugoročan efekat na održivi razvoj, jer ima za cilj unapređenje sistema kontrole fizičkog prekograničnog transporta valute i nosilaca prenosivih hartija od vrijednosti, kao i obuhvatanje svih vrsta prenosivih hartija od vrijednosti, u skladu sa FATF preporukom, što predstavlja jednu od aktivnosti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Kada je u pitanju sprovođenje propisa, obrađivač je naveo da su za primjenu i sprovođenje Zakona o deviznom poslovanju u dijelu fizičkog prenosa gotovine odgovorni Republički devizni inspektorat Republike Srpske i carinski organi.

Obrađivač je naveo da Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju nije predviđeno uvođenje novih formalnosti, niti izmjena i ukidanje postojećih formalnosti za građane i poslovni sektor u Republici Srpskoj.

Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju je utvrdilo da je obrađivač, prilikom primjene skraćenog procesa procjene uticaja propisa, postupio u skladu s metodologijom propisanom u t. VI i VIII Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa u postupku izrade propisa.

VII UČEŠĆE JAVNOSTI U IZRADI ZAKONA

U toku izrade Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju vršene su konsultacije sa Republičkim deviznim inspektoratom Republike Srpske, koji u skladu sa članom 44. Zakona o deviznom poslovanju vrši kontrolu deviznog poslovanja koje je uređeno Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

U toku izrade Nacrta zakona korišćen je Izvještaj broj: 05-18-9-52-51/16 od 22. januara 2016. godine Radne grupe za realizaciju zaključka sa 85. sjednice Savjeta ministara BiH.

Prilikom formulisanja odredaba ovog zakona korišćeni su međunarodni standardi, pravo EU, kao i uporedno pravo i dobra praksa zemalja u okruženju.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno izdvojiti finansijska sredstva iz budžeta Republike Srpske.

ZAKON O DEVIZNOM POSLOVANJU
(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

I - OPŠTE ODREDBE

Član 2.

Definicije i termini koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1. Rezidenti su:

1) pravna lica koja su registrovana u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: pravna lica), osim predstavništava ovih lica koja se nalaze izvan Bosne i Hercegovine;

2) ogranci - filijale stranih pravnih lica upisani u registar kod nadležnog organa u Bosni i Hercegovini;

3) preduzetnici - pojedinci, koji samostalno obavljaju djelatnost radi sticanja dobiti i registrovani su kod nadležnog organa (u daljem tekstu: preduzetnici);

4) fizička lica sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini, osim fizičkih lica čiji privremeni boravak u inostranstvu traje duže od jedne godine;

5) fizička lica - strani državljani, koji na osnovu dozvole za boravak, odnosno radne vize, borave u Bosni i Hercegovini 183 dana ili više dana, osim stranih državljana zaposlenih u diplomatskim i konzularnim predstavništvima, kao i članova njihovih porodica;

6) državni organi i organizacije, diplomatska predstavništva u inostranstvu i lica zaposlena u tim predstavništvima, kao i članovi njihovih porodica.

2. Nerezidenti

Nerezidenti su sva lica koja nisu navedena pod pojmom rezidenata.

3. Ovlašćena banka i banka

Ovlašćena banka i banka je pravno lice koje je osnovano i posluje u skladu sa propisima kojima se uređuje poslovanje banaka i koje ima dozvolu za rad Agencije za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija).

4. Centralna banka Bosne i Hercegovine

Centralna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna banka) je pravno lice koje posluje u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i obavlja poslovanje u skladu sa svojim ovlašćenjima.

5. Sredstva plaćanja

Sredstva plaćanja su konvertibilne marke, domaće hartije od vrijednosti i strana sredstva plaćanja.

Domaće hartije od vrijednosti su hartije od vrijednosti koje emituje rezident.

Strana sredstva plaćanja su devize, efektivni strani novac i strane hartije od vrijednosti, od čega su:

1) devize - potraživanja u inostranstvu koja glase na stranu valutu;

2) efektivni strani novac - potraživanje u gotovini, odnosno papirni ili kovani novac koji glasi na stranu valutu;

3) strane hartije od vrijednosti - hartije od vrijednosti koje emituje nerezident i koje glase na stranu valutu.

6. Domaća valuta

Konvertibilna marka (KM) je domaća valuta i zakonito sredstvo plaćanja svih javnih i privatnih obaveza i dugova u Bosni i Hercegovini.

7. Instrumenti plaćanja

Instrumenti plaćanja su akreditivi, doznake, platne kartice, mjenice, čekovi i drugi bankarski i finansijski dokumenti naplativi u stranoj valuti.

8. Devizno tržište

Devizno tržište obuhvata poslove kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

9. Mjenjački poslovi

Mjenjački poslovi su poslovi kupovine od fizičkih lica i prodaje tim licima efektivnog stranog novca i čekova koji glase na stranu valutu i mogu biti unovčeni u stranu valutu.

10. Tekući poslovi

Tekući poslovi su poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namjena nije prenos kapitala.

Plaćanja i prenosi po tekućim poslovima obuhvataju, bez ograničenja:

1) plaćanja po osnovu spoljnotrgovinskih poslova, kao i po drugim tekućim poslovima sa inostranstvom, uključujući i usluge;

2) plaćanja na ime kamata na kredite i neto dobit od drugih ulaganja;

3) plaćanja dijela glavnice kredita, povlačenje direktnih investicija i prenos dobiti po osnovu direktnih investicija;

4) prenose u korist fizičkih lica po osnovu: doznaka radnika, penzija, invalidnina i ostalih socijalnih primanja, prenose po osnovu poreza i taksi, međudržavne saradnje, likvidiranih šteta po osnovu ugovora o osiguranju, prenose po osnovu pravosnažnih i izvršnih odluka, prenose po osnovu dobitaka u igrama na sreću, naknada za koncesije, članarina i kazni (penala), kao i prenose na ime umjerenog iznosa troškova potrebnih za izdržavanje porodice.

11. Kapitalni poslovi

Kapitalni poslovi su poslovi između rezidenata i nerezidenata koji nisu tekući poslovi sa inostranstvom.

U kapitalne poslove iz podtačke 1. ove tačke ubrajaju se i:

- direktne investicije,
- ulaganja u nekretnine,
- poslovi sa hartijama od vrijednosti na tržištu kapitala,
- poslovi sa hartijama od vrijednosti na tržištu novca,
- poslovi sa investicionim fondovima,
- kreditni poslovi,
- depozitni poslovi,
- jemstva i garancije,
- poslovi po osnovu ugovora o osiguranju, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast osiguranja,
- jednostrani prenosi sredstava plaćanja (lični i fizički).

12. Direktne investicije

Direktne investicije su sva ulaganja rezidenta u inostranstvu i nerezidenta u Republici, koja ulagač obavlja sa namjerom uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa i ostvarivanja znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem u skladu sa propisima o stranim ulaganjima i propisima o spoljnotrgovinskom poslovanju.

Uspostavljanje trajnih ekonomskih odnosa i ostvarivanje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem podrazumijeva:

a) osnivanje pravnog lica ili povećanje osnovnog kapitala pravnog lica u potpunom vlasništvu ulagača, osnivanje dijela pravnog lica (filijale) ili otkup već postojećeg pravnog lica u potpunom vlasništvu ulagača ili ulaganje radi obavljanja djelatnosti preduzetnika;

b) ulaganje u novo ili već postojeće pravno lice ako ulagač stiče 10% ili više procenata učešća u osnovnom kapitalu, odnosno više od 10% glasačkih prava poslije ispunjenja uslova iz stava 1. ove tačke;

c) kredite radi uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa, sa rokom od pet godina ili dužim, ako imaju karakter podređenog potraživanja (subordinirani krediti).

13. Poslovi sa hartijama od vrijednosti

Poslovi sa hartijama od vrijednosti su poslovi na tržištu kapitala i tržištu novca, kao i poslovi sa investicionim fondovima koji nisu poslovi u smislu direktnih ulaganja.

Hartije od vrijednosti kojima se trguje na tržištu kapitala u smislu ovog zakona su akcije, obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti koje su emitovane u seriji, sa rokom dospjeća dužim od jedne godine.

Hartije od vrijednosti kojima se trguje na tržištu novca u smislu ovog zakona su hartije od vrijednosti emitovane u seriji, sa rokom dospjeća do godinu dana, kao što su blagajnički zapisi, komercijalni zapisi, certifikati o depozitu i bankarski akcepti.

14. Kreditni poslovi

1) Kreditni poslovi (kredit i zajmovi) su pravni poslovi između rezidenata i nerezidenata zaključeni u devizama, u skladu sa zakonskim propisima;

2) u kreditne poslove, u smislu ovog zakona, ubrajaju se komercijalni i finansijski krediti, kao i garancije i jemstva;

3) komercijalni krediti su, u smislu ovog zakona, odgođena plaćanja, odnosno plaćanja unaprijed robe i usluga, kao i finansiranje od banke odgođenog plaćanja i plaćanja unaprijed, te poslovi otkupa potraživanja (faktoring i forfeting), ako osnovni posao, po kojem je nastalo potraživanje, ima obilježja komercijalnog kredita;

4) pod finansiranjem od banke odgođenog plaćanja i plaćanja unaprijed iz podtačke 3. ove tačke podrazumijeva se odobravanje kredita dužniku radi finansiranja prometa robe i usluga sa inostranstvom, odnosno izmirenje obaveze po nalogu tog dužnika neposredno isporučiocu robe, odnosno pružaocu usluge u spoljnotrgovinskom prometu;

5) finansijski krediti su, u smislu ovog zakona, svi krediti osim kredita iz tačke 12. podtačka c) ovog člana i podtačke 3. ove tačke;

6) pod finansijskim kreditima iz podtačke 5. ove tačke podrazumijevaju se i svi oblici finansiranja koji u osnovi imaju komercijalne poslove (trgovina robom ili pružanje usluga) u kojima rezident nije ugovorna strana u poslu i poslovi finansijskog lizinga u skladu sa propisima kojima se uređuje lizing;

7) zajmovi su poslovi između rezidenata i nerezidenata kojima rezident uzima od nerezidenta ili daje nerezidentu zajam, u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa kojim se uređuju obligacioni odnosi;

8) pod garancijama, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se bankarske garancije koje banke daju u korist nerezidenta po kreditnim poslovima sa inostranstvom i kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu;

9) pod jemstvima, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se jemstva i druga sredstva obezbjeđenja koja, u skladu sa ovim zakonom, rezidenti - pravna lica daju u korist nerezidenata - davaoca kredita, po kreditnim poslovima sa inostranstvom i kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu.

15. Depozitni poslovi

1) Depozitni poslovi su poslovi nastali na osnovu ugovora o depozitu između nerezidenta i banke, kao i između rezidenta i banke, odnosno rezidenta i druge finansijske organizacije u inostranstvu;

2) depozitnim poslom, u smislu ovog zakona, smatra se i posao po osnovu ugovora o tekućem ili drugom računu, a u skladu sa odredbama propisâ kojima se uređuju obligacioni odnosi i platni promet,

3) depozitnim poslom, u smislu ovog zakona, ne smatraju se sredstva rezidenata koja se vode kod strane institucije elektronskog novca radi plaćanja, odnosno naplate po osnovu elektronske kupoprodaje robe i usluga.

16. Poslovi po osnovu ugovora o osiguranju

Poslovi po osnovu ugovora o osiguranju uključuju plaćanja premija i osiguranih iznosa na osnovu ugovora između osiguravajućeg društva - nerezidenta i rezidenta kao korisnika, kao i osiguravajućeg društva - rezidenta i nerezidenta kao korisnika, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast osiguranja.

17. Jednostrani prenosi sredstava plaćanja

Jednostrani prenosi sredstava plaćanja su prenosi iz Republike u inostranstvo ili iz inostranstva u Republiku, koji se ne zasnivaju na izvršenju posla, između rezidenta - fizičkog lica i nerezidenta - fizičkog lica, a mogu biti lični i fizički.

Lični prenos sredstava plaćanja iz Republike i u Republiku uključuje poklone i pomoć, nasljedstvo, rentu, podmirenje duga useljenika u matičnoj zemlji i prenos sredstava iseljenika u inostranstvo.

Fizički prenos sredstava plaćanja je svaki prenos gotovine u konvertibilnim markama, kao i prenos efektivnog stranog novca, hartija od vrijednosti i svih drugih fizički prenosivih instrumenata plaćanja iz Republike i u Republiku.

Pod drugim fizički prenosivim instrumentima plaćanja podrazumijevaju se prenosivi instrumenti na donosioca, kao i svi drugi gotovinski ekvivalenti, koji se smatraju gotovinom u skladu sa propisom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

IV - FIZIČKI PRENOS SREDSTAVA PLAĆANJA

Sprečavanje pranja novca

Član 41.

Rezidenti i nerezidenti dužni su prilikom prelaska državne granice carinskom organu prijaviti svako unošenje, odnosno iznošenje efektivnog stranog novca, konvertibilnih maraka i hartija od vrijednosti u vrijednosti koja prelazi iznose koje propiše Vlada.

Obaveza iz stava 1. ovog člana odnosi se i na predstavnika, odgovorno lice ili punomoćnika, koji preko državne granice za pravno lice ili preduzetnika prenosi efektivni strani novac, konvertibilne marke i hartije od vrijednosti.

Član 41a.

Na druge fizički prenosive instrumente plaćanja iz člana 2. tačka 17. podt. 3. i 4. ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o unošenju i iznošenju efektivnog stranog novca, čekova i hartija od vrijednosti, propisivanju uslova i načina unošenja i iznošenja, obavezi prijavljivanja, kontroli, privremenom oduzimanju i deponovanju na poseban privremeni račun.

VIII - KAZNENE ODREDBE

2. Prekršaji

Član 60a.

Novčanom kaznom od 5.000 KM do 20.000 KM kazniće se za prekršaj ovlašćena banka, banka, državni organ i organizacija, rezident - pravno lice i nerezident - pravno lice:

1. ako devize koristi suprotno odredbama ovog zakona (član 3. stav 1.);
2. ako efektivni strani novac koristi suprotno propisima Vlade (član 3. stav 2.);
3. ako plaćanje, naplaćivanje, prenos i isplatu u Republici vrši suprotno odredbama ovog zakona (član 4. stav 1.);
4. ako ne položi efektivni strani novac na svoj devizni račun kod ovlašćene banke, odnosno banke (član 4. stav 3.);
5. ako plaćanja i naplaćivanja po tekućim i kapitalnim poslovima ne vrši preko ovlašćene banke (član 7. stav 1.);

6. ako plaćanje, naplaćivanje i prenos po tekućim poslovima izvrši prebijanjem dugovanja i potraživanja, ustupanjem potraživanja, preuzimanjem duga ili drugim oblicima plaćanja suprotno odredbama člana 7. st. 4, 5. i 6. ovog zakona;
7. ako plaćanje po kapitalnim poslovima vrši platnim karticama (član 7. stav 7);
8. ako plaćanja, naplaćivanja i prenos po kapitalnim poslovima prebijanjem dugovanja i potraživanja, ustupanjem potraživanja, preuzimanjem duga ili drugim oblicima plaćanja ne vrši na način kako je propisala Vlada (član 7. stav 9);
9. ako devize koje je ostvario u inostranstvu, kao i devize koje je prenio u inostranstvo, a nije ih upotrijebio u inostranstvu ne unese u Republiku, u skladu sa ovim zakonom (član 8.);
10. ako ovlašćena banka ne drži devize na računima u skladu sa zakonom (član 23.);
11. ako devize ne drži na deviznom računu kod ovlašćene banke, odnosno banke (član 24. stav 1.);
12. ako ima devizne račune kod banke suprotno odredbi člana 24. stav 4 (član 24. stav 4);
13. ako ima devizne račune kod banke u inostranstvu suprotno propisu Vlade (član 24. stav 6);
14. ako devize ostvarene u skladu sa ovim zakonom ne drži kod ovlašćene banke, odnosno banke (član 25. stav 1.);
15. ako drži na računu kod ovlašćene banke, odnosno banke konvertibilne marke koje nije ostvario naplaćivanjem po tekućim i kapitalnim poslovima dozvoljenim ovim zakonom (član 25. stav 2.);
16. ako od ovlašćene banke, odnosno banke kupi devize u iznosu većem od iznosa protivvrijednosti konvertibilne marke koju ostvari u skladu sa ovim zakonom (član 25. stav 3.);
17. ako kupi ili proda devize ili efektivni strani novac izvan deviznog tržišta (član 30.);
18. ako kupovinu i prodaju konvertibilne marke za evro izvrši po kursu i uslovima suprotno odredbama člana 35. stav 1. ovog zakona;
19. ako javno ne istakne i objavi kurseve po kojima kupuje i prodaje devize i efektivni strani novac (član 35. stav 2.);
20. ako za potrebe knjigovodstva, statistike, obračuna carine i drugih uvoznih dažbina ne primjenjuje kurs iz člana 36. ovog zakona;
21. ako konvertibilne marke iznosi iz Republike suprotno propisu Vlade (član 38.);
22. ako iz Republike iznosi efektivni strani novac, strane čekove i hartije od vrijednosti suprotno propisu Vlade (**čl. 39. i 41a**);
23. ako privremeno oduzeti efektivni strani novac, čekove i hartije od vrijednosti i konvertibilne marke ne deponuje na privremeni račun Inspektorata ili ih ne stavi u depo kod ovlašćene banke (**čl. 40. i 41a**);
24. ako ne prijavi **ili nepotpuno prijavi** cariniku svako unošenje, odnosno iznošenje efektivnog stranog novca, konvertibilnih maraka i hartija od vrijednosti u vrijednosti koja prelazi iznose propisane zakonom koji uređuje sprečavanje pranja novca (član 41. stav 1. i **član 41a**);
25. ako sredstva sa deviznog računa u inostranstvu ne unese u Republiku u roku od 30 dana od dana prestanka osnova za koji je devizni račun otvoren (član 24. stav 3).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u ovlašćenoj banci, banci, državnom organu i organizaciji, rezidentu - pravnom licu i nerezidentu - pravnom licu novčanom kaznom od 2.500 KM do 10.000 KM.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj rezident - preduzetnik i nerezident - preduzetnik novčanom kaznom od 2.500 KM do 10.000 KM.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj rezident - fizičko lice i nerezident - fizičko lice novčanom kaznom od 2.500 KM do 10.000 KM.

Za radnje iz stava 1. ovog člana, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti za rezidenta - pravno lice i preduzetnika u najkraćem trajanju od tri mjeseca i najdužem trajanju do šest mjeseci.